

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

KREATIVNÍ VESMÍR
CREATIVE UNIVERSE

2010

VERONIKA FOUSOVÁ

Poděkování

Chtěla bych moc poděkovat všem, kteří mi pomohli k úspěšnému dokončení mé práce.

Vedoucí bakalářské práce Mgr.A.Jitce Huňkové, konzultantce Mgr.A.Zuzaně Veselé za rady a konzultace.

Pavle Fousové za pomoc při realizaci všech modelů.

Michaele Stuchlé za profesionální nafocení celé kolekce.

Modelce Magdě.

ANOTACE

Moje práce je subjektivní ilustrací vesmírného světa, který nás zve prožít něco nevšedního.

Inspirací mi bylo vesmírné umění, vztahy mezi planetami a ostatními tělesy pohybující se v kosmu.

Vytvořila jsem kolekci oděvů, která není určena pro každodenní nošení. Důležitý je u ní dojem z výtvarného zpracování.

ANOTATION

My work is subjective illustration of cosmic world, which invites us to see something unusual.

I inspired with space art, relationships between planets and other orbs in universe.

I made a collection of clothing, which is not for usual wearing. Very important is an impression from creative working.

Klíčová slova: oděv, polyester, tisk, vesmír, planeta, kruh

Keywords: clothing, polyester, printing, universe, planet, circle

OBSAH

ÚVOD.....	5
1 KREATIVNÍ VESMÍR.....	7
2 SPACE ART.....	9
2.1 CHESLEY BONESTELL.....	10
2.2 HUDSON RIVER SCHOOL.....	12
2.3 LUDĚK PEŠEK.....	13
3 INSPIRACE VESMÍREM PRO NÁVRHY NA TISK	16
4 TISK NA TEXTILIE	22
4.1 Z HISTORIE.....	22
4.2 O SUBLIMACI.....	25
4.3 PŘÍPRAVA NA VLASTNÍ TISK	25
4.4 VÝROBNÍ PROCES	26
5 KOLEKCE ODĚVŮ.....	28
5.1 POLYESTER.....	30
5.2 CHARAKTERISTIKA A TECHNICKÝ POPIS MODELŮ	32
6 ZÁVĚR.....	38
SEZNAM VYOBRAZENÍ.....	39
POUŽITÁ LITERATURA	40
7 PŘÍLOHY	42
7.1 VZORKY	42
7.2 FOTODOKUMENTACE	44

ÚVOD

Při zamyšlení nad tématem bakalářské práce jsem dlouho neváhala. Pro mou fascinaci kosmem byl vesmír jasnou volbou.

Ráda se na vesmír dívám. Pozoruji ho ze Země, ale pro inspiraci jsem si ho přiblížila všemi dostupnými prostředky.

Nekonečnost tmy, hojnost barev, boj temnoty s jasnem, rozdílnost klidu a pohybu ve mně vyvolává hluboké dojmy, které odemykají mou fantazii. A donekonečna hledají způsob jak vyjádřit pocity, které se ve mně probouzí, když vidím vesmírný svět.

Samotný původ slova vesmír či kosmos pochází z řeckého výrazu a znamená ozdobu či šperk. To ve mně evokuje něco, nač se chceme dívat, co si přejeme mít, zdobit se tím a ukazovat to.

Myslím si, že i oděv se stává ozdobou ve chvíli, kdy si ho člověk obleče. Proto moje nápady od začátku směřovaly k oděvním kompozicím, které by dokázaly spojit barevnost, temnotu a tvarosloví vesmírných těles.

Později řecký výraz označoval právě vesmír.

Vesmír není jen černý prostor posetý světelnými body, jak ho vidíme ze Země. Při pohledu z blízka ho sice tvoří ve velké míře temná hmota, ale lze zde spatřit všemožné barevné struktury a planety.

Ty se staly inspiračním zdrojem pro návrhy na tisk. V nichž jsem se snažila vystihnout vztahy mezi jednotlivými tělesy pohybující se ve vesmíru. Například jas prostupující mezi dvěma planetami.

Hlavními tvary, z kterých jsem vycházela, jsou kruhy, půlkruhy a koule. Což jsou základní charakteristiky vesmíru.

Další velmi důležitou vlastností kosmu je vše uspořádané. Tím jsem se řídila po celou dobu navrhování oděvů i návrhů na tisk.

Chtěla jsem, aby vše mělo svůj význam a své opodstatnění. Protože nic není nahodilé. Vesmír skýtá neuvěřitelné množství energie a hmoty. To byla další snaha, při tvorbě kolekce. Zachytit, alespoň náznakem, energii a pohyb. Vesmír je příroda, která nikdy nespí a tudíž je pořád v pohybu.

Vliv na mou tvorbu měl ve velké míře také space art. Uchvátil mě jakožto vzrušující ukázka umění, který spojuje dvě disciplíny jako kdysi renesance. Umělci potřebují kromě palety a štětce znalosti z mnoha odvětví vědy, protože zobrazují scény a místa vesmíru, které málokdo viděl na vlastní oči.

Umělci space artu zobrazovali ve svých obrazech také kosmické lodě a různé vesmírné základky, které ve vesmíru uměle vytvořil člověk.

Tomu jsem se chtěla vyhnout. Zobrazovala jsem pouze ryze přírodní tělesa, která se ve vesmíru pohybují.

Podstatu vesmírného umění jsem si celou neosvojila. Oni ukazovali vesmír se všemi podrobnostmi a detaily, já jsem se rozhodla všechno zjednodušit a vystihnout pouze reálné tvarosloví planet a struktur a držela jsem se pravdivé barevnosti.

Při souhrnu všech inspiračních zdrojů a mých následných myšlenek a fantazií vznikla kolekce oděvů s několika hlavními prvky. Stěžejním tvarem všech modelů je kruh, půlkruh nebo koule. Tyhle tvary se určitým způsobem objevují v každém oděvu.

Všechny modely spojují temnotu, tedy černou barvu, s barevnými kompozicemi vesmírného života.

V závěru tedy vznikly jakési obrazové encyklopedie o vesmíru z pohledu laika a fanouška všeho kosmického.

1 KREATIVNÍ VESMÍR

Od počátku, kdy jsem se pro dané téma rozhodla, kladla jsem si otázky.

Lze vůbec vesmír definovat? Jak by zněla poučka pro učebnice o vesmíru? Jak definovat tu dálku, barevnost a energii?

Jistě, určité označení pro vesmír existuje. Za kosmos je považován veškerý prostor mimo naši Zemi a zahrnuje také hmotu a struktury v něm.

Myslím si ale, že z mého pohledu, pohledu tvůrčí osoby, vesmír nelze přesně definovat. Je to prostor natolik kreativní, že skrývá neuvěřitelné množství způsobů, jak vysvětlit pojem vesmír.

Z našeho pohledu se zdá být vesmír jen černočernou tmou, ale to je jen jedna jeho tvář. Z blízka vidíme, že si dokáže hrát s barevností, míchat barvy a stavět vedle sebe kombinace barevných tónů, které nám berou dech.

Z temného prostoru se najednou derou ostré paprsky bílého světla, snažící se prostoupit mezi dvěma planetami, které se od sebe navzájem vzdalují. Pruhy oslňující záře pomalu odsouvají temnotu, do které byly obě koule do té doby zahaleny. Odkrývají nám povrch hrající všemi vesmírnými barvami. Slyšela jsem názor, že vesmír je modrofialový. Mým očím se ale odhalily planety střídající světle modrou, fialovou, tyrkysovou, sytě růžovou, ale také stříbrnou barvu.

Vesmír přehání. Nebojí se jít z extrémů do extrémů, a proto nám může nabídnout úžasné spojení a do očí bijící kontrasty ostrých barev. Kombinuje černou barvu s nepřehlédnutelnou bílou, která dává naději, že kdybychom se v tom velkém prostoru ztratili, ona nám posvítí a ukáže cestu zpátky. Černo-bílý svět je doplněn o krásné tóny již zmiňovaných barev.

Vesmír je pro mě velkolepý umělec, který každou chvíli vytváří nová díla. Ta nás mohou dál inspirovat a dávají nám možnost a sílu vytvořit něco stejně krásného.

Můj vesmír má tu obrovskou moc probudit někdy velmi unavené touhy člověka cítit a vnímat něco nevídaného a krásného.

Je obrovský a mi můžeme jít ještě dál, nespoutaní a volní, protože v tomto nekonečném světě je možné úplně všechno a to hraje pro naši fantazii.

Tím, že nejde vidět z blízka, nám umožňuje zapojit plně vlastní představivost a vymyslet různorodé krajiny a barevné světy, které možná existují, ale jejich existence nebude nikdy objevena, nebo žijí jen v nás.

Kdyby někdo pochyboval a kladl si otázku, zda vesmír je nebo není kreativní. Říkám ano. Vesmír je kreativní snad více než cokoli jiného. Je to zkrátka velký kreativec, po kterém by sáhla každá slušná reklamní agentura.

2 SPACE ART

Umění, které znázorňuje vesmír.

Ukazuje ho skoro s vědeckou přesností a tím ho přibližuje obyčejnému člověku, pro kterého je vesmír nedostupnou krajinou.

Umělci využívali i jiných znalostí a ne jen své umělecké nadání. Spojili vědomosti z astrofyziky, chemie a dalších věd s uměním uchopit štětec a zobrazit jindy nepřístupný a přitom tak lákavý vesmírný prostor.

I s pomocí vlastní představivosti nás umělci space artu zavedli do vesmíru dávno předtím, než se tam vypravila první kosmická loď.

Pro svou tvorbu umělec tohoto druhu umění čerpá z krajů mikrokosmu a makrokosmu, které zobrazuje dvěma způsoby. Nejprve zachycuje daný okamžik pomocí aranžování prostoru. V druhém způsobu už jde o hru s časem, který musí předběhnout, aby mohl přesně zachytit vztah mezi tělesy, světlem a hmotou.

Tím vzniká umění, které postrádá hranice a každý tvoří v rámci své vlastní fantazie a nabytých vědomostí.

Žánry se v astronomickém umění hodně prolínají. Space art se pohybuje od hard-ostré grafiky realismu k výtvarnému umění abstrakcionismu.

Bez ohledu na styl každého umělce individuálně lze říci, že v obrazech se objevuje zvláštní napětí, tajemství a vesmír se zdá být ještě více přitažlivý a neodolatelný.

Odhodlaní umělci space artu věnovali studiu vesmíru hodně času. Někteří z nich dokonce spolupracovali s různými vesmírnými stanicemi i s NASA. Hrstka z nich se do kosmu také podívala. A tak čerpali přímo u zdroje inspiraci a reálné poznatky o tomto dosud neprobádaném území.

Space art slouží jako doplněk ke skutečným snímkům opatřeným z družic. Stal se pomyslnou ilustrací poznatků o vesmíru.

Historie vesmírného umění sahá přinejmenším do konce 18.století, kdy se s počátky této tvorby můžeme setkat prostřednictvím ilustrací v knihách Julese Verna.

2.1 CHESLEY BONESTELL

Obr. 1

Otec moderního space artu.

Byl uznávaným malířem, výtvarníkem a také ilustrátorem.

Svémi pozoruhodnými obrazy inspiroval celou generaci nejen umělců, ale i astronomů, spisovatelů, konstruktérů a vizionářů. Měly velký vliv na umění sci-fi a americký vesmírný program.

Svou tvorbou pomáhal popularizovat kosmické lety. Bonestell se díky své fantazii podíval do kosmu dříve než Gagarin nebo Neil Armstrong.

Zazněly dokonce názory, že nebýt Bonestella a hlavně jeho rané vesmírné tvorby, mohla by být éra NASA zpožděna o mnoho let.

Když v sedmi letech sledoval dalekohledem poprvé Saturn, hned utíkal domů, aby namaloval svůj první obraz. Jak jinak než inspirovaný vesmírným Saturnem.

Už při studiu na střední a později vysoké škole nebyl jeho hlavní zájem v tom získat titul, ale hlavně chtěl nabýt zkušenosti a dovednosti v oblasti umění, architektury a vesmíru.

Zvládl dobře perspektivu, což se později stalo neocenitelnou součástí v jeho kariéře hollywoodského malíře.

V Londýně pracoval pro známé anglické noviny Illustrated London News jako architektonický umělec a podílel se také na tvorbě reklamy.

Jako samouk se vydal na náročné turné po Itálii. Kromě hledání inspirace v obrazech a umění, studoval především klasickou italskou architekturu.

Po návratu do New Yorku začal pracovat pro řadu architektonických firem zvučných jmen. Podílel se například na stavbě jednoho z nejkrásnějších mrakodrapů ve stylu art deco. V San Francisku zase pomáhal se stavbou Golden Gate Bridge.

Jeho práce zahrnuje také architektonické obrazy, vědecké ilustrace nebo zvláštní efekty pro film.

Velkou část svého života se věnoval spolupráci s filmovými studii FOX, MGM, Warner Brothers či Columbia Paramount. Jako hollywoodský malíř vytvořil realistické obrazy, které přispěly k desítkám známých filmů. Za zmínku stojí dnes už klasické filmy jako Zvoník od Matky Boží, Občan Kane nebo Válka světů.

Kombinoval znalosti z perspektivy a architektury s jeho touhou po přesnosti a tím se stal jedním z nejlépe placených malířů Hollywoodu. Jen pro zajímavost, vydělal 1500 dolarů měsíčně, což v době kolem roku 1940 byly velké peníze.

Bonestell i ke konci svého života přispíval filmu. Vytvářel speciální efekty a dával umělecké a technické rady při tvorbě vlivných filmů science fiction.

Bonestell si uvědomil, že by mohl spojit co se naučil o kamerách, malířských technikách a miniaturním modelování s jeho celoživotním zájmem o astronomii.

Výsledkem tohoto splnutí byla série obrazů inspirovaná opět Saturnem. Nic podobného do té doby nikdo neviděl. Obrazy vypadaly jako by byly vyfotografované.

Jeho obraz Saturn je možná nejslavnější obraz astronomické krajiny vůbec.

Bonestellovi vesmírné obrazy se jeví realisticky, až fotograficky. Je to tím, že vyvinul vlastní technickou sférickou perspektivu na zobrazení povrchu Země, Marsu nebo Měsíce. A fyziologické vlastnosti každého tělesa poté pouze dokreslil s přesností, která mu byla tak blízká.

Zabýval se také ilustrováním mnoha obrázkových knih o astronomii. Každou z knih, které vydal, ilustroval ve spolupráci se známými autory zabývající se průzkumem vesmíru. Nejrozsáhlejší kniha, která obsahuje 58 obrazů Chesleyho Bonestella, se jmenuje Dobývání vesmíru.

Už za svého života byl tento nevídaný umělec a laický astrolog oceněn cenami za přínos moderní kosmonautice. Tou největší poctou mu, podle mého názoru, byla chvíle, kdy byl jeden z asteroidů pojmenován po něm.

Dnes jsou jeho obrazy stále vysoko ceněny jak mezi sběrateli, tak u institucí jako jsou Národní sbírka výtvarného umění a Národní vzdušné a vesmírné muzeum v Americe.

Ačkoliv obrazy Chesleyho Bonestella nebyly hlavním zdrojem mé inspirace pro návrhy na tisk, tak ho i já považuji za hlavního a neopomenutelného představitele space artu minulosti i současnosti.

Space artem se zabývali umělci, kteří navštěvovali **školu Hudson River** ve Spojených státech.

2.2 HUDSON RIVER SCHOOL

Je první školou v Americe, která se zabývá zobrazováním přírody a používá její krásy v umění.

Škola Hudson River začala vznikat kolem roku 1820 a hned od začátku směřovala k volnější formě studia.

Tuto školu navštěvovali malíři, kteří na svých plátnech zachycovali krásy a taje amerického kontinentu.

Zpočátku malovali hlavně krajinu kolem řeky Hudson v New Yorku, poté organizovali objevené výpravy na západ Spojených států a v roce 1870 malovali také krajinu Kalifornie.

Obrazy malířů Hudson River School byly velmi kladně přijímány širokou veřejností v Americe, neboť oslavovaly bohatství přírody ve Spojených státech a to ovlivnilo i další generace Američanů.

Škola Hudson River měla a stále má velký umělecký význam, protože tito umělci založili úplně odlišnou tradici krajinářství a realismu, než jak tomu bylo v Evropě.

Velké množství děl umělců této slavné školy bylo vystavováno i v kongresu a senátu Spojených států. Tam velmi pozitivně ovlivnily politiky a jejich rozhodování v otázce amerických národních parků.

Doba se měnila a touhy umělců se posouvaly dál. Někteří se začali zajímat o space art, který má hodně blízko k přírodě.

Zdá se, že tento umělecký směr je dominantou amerických volnomyšlenkářských umělců. A přiznám se, že mi trvalo dlouho než jsem narazila na evropského nebo dokonce českého představitele tohoto fascinujícího umění.

I když space art má své kořeny v Americe a většina jeho průkopníků jsou Američané, tak se mezi slavnými jmény představitelů kosmického umění objevují také francouzská, německá i česká jména.

Jako správná vlastenka tudíž nemohu opomenout jedno jméno a tím je **Luděk Pešek**.

2.3 LUDEK PESEK

Český představitel kosmického umění.

I když je Švýcarem považován za švýcarského umělce a autora science fiction, narodil se v Kladně a své dětství a dospívání prožil v Čechách.

Jako dítě snil o vzdálených místech, což se později odrazilo v jeho zájmu o astronomii.

Od svého otce zdědil talent na malování. V 15ti letech se své zálibě začal věnovat naplno.

Později navštěvoval Akademii výtvarných umění v Praze, kde nastoupil do ateliéru Karla Mináře. V důsledku druhé světové války byl nucen studium na nějaký čas přerušit. Ale poté pokračoval u Vratislava Nechleby.

Po absolvování Akademie více inklinoval k literatuře a začal psát. Ideologicky se ovšem rozcházel s tehdejší politickou situací u nás, byl vyloučen ze Svazu výtvarných umělců, nesměl psát, dokonce ani fotografovat.

Z tohoto důvodu se vrátil ke své prvotní zálibě, k malování.

Začal se zajímat o kosmický prostor a své vědomosti a bohatou fantazii uplatnil ve fantaskních obrazech.

K práci používal známé fotografie a své představy. Z nich vytvářel měsíční krajiny. Všechnu tuto práci posléze prezentoval v redakci nakladatelství Artie, kde došlo k domluvě s anglickým vydavatelstvím.

Výsledkem celého jednání byla kniha „The Moon and Planets ‘‘, ve které se objevily Peškovy kresby planet společně s texty astronoma Josefa Sladila. Kniha slavila velké úspěchy, ale do češtiny nikdy přeložená nebyla.

Ještě většího ocenění se dočkala kniha se čtyřiceti obrazy zachycující vývoj Země. Tato kniha získala cenu za nejkrásnější knihu roku. Pro Peška se však stala cenou pouze symbolickou, neboť mu z politických důvodů nebyla nikdy předána.

Všechny tyto pomyslné neúspěchy ve své vlasti možná byly příčinou Peškova odchodu do Švýcarska.

Zde se pustil do spolupráce s National Geographic Society. Bylo mu svěřeno vypracování série prací o planetě Mars. Této sérii předcházelo patnáct kreseb, které byly také zveřejněny.

Všechna jeho malířská i literární díla byla velmi kladně přijímána v mnoha zemích.

Pešek se stal uznávanou autoritou v oblasti astronomie i geologie. Spolupracoval s vědci z NASA, kteří ho považovali za znalce planet soustav, protože jeho obrazy se velmi podobaly tomu, co se později objevilo na družicových snímcích.

I přes všechny své obrovské úspěchy v tak rozlišných oborech jako je umění a věda, byl naplněn pokorou a pocitem nedokonalosti před vesmírným světem.

Obr. 2

3 INSPIRACE VESMÍREM PRO NÁVRHY NA TISK

Plná dojmů z pozorování vesmírných těles a struktur, které se vytváří ve vesmíru celá staletí. Inspirovaná ostatními umělci znázorňující vesmírné planety. Jsem mohla začít.

Jednotlivé planety jsem kreslila barevnými propiskami. Použila jsem barvy, které mi nejvíce připomínají vesmír. Tyrkysovou, tmavě růžovou, fialovou, tmavě modrou, stříbrnou a světle modrou. V pozadí nesměla chybět typická černá s prostupující bílou. Všechny barvy dohromady tvoří příjemný celek. Vzájemně se doplňují a prolínají bez křečovitých a tvrdých přechodů.

Nekreslila jsem s vědeckou přesností jak je vesmír zachycený na fotografiích. Chtěla jsem do kreseb přinést svůj subjektivní pohled na vesmír, ale přitom ho zachytit v jeho pravé podobě. Toužila jsem, aby všechno bylo zřetelné a divákovi bylo jasné co se na návrzích odehrává. Protože mi chybí odborné znalosti z astronomie a zkoumání vesmíru není mým oborem, tak ani mé zobrazení kosmu nemělo být encyklopedické a detailní. Posunula jsem vnímání vesmíru do zjednodušené podoby.

Na všech obrazech jsou zachyceny vztahy mezi dvěma až třemi tělesy.

Každou planetu jsem kreslila pomocí šrafování, protože jsem chtěla vystihnout působení světla na jednotlivé části planety. Tím jsem doufám docílila přirozenosti a autentičnosti. Jednolitost barev není totiž pro planety přirozená.

Všechny struktury objevující se na planetách v mých kresbách nejsou. Jde o hru světla a stínu.

Povrch velkých planet se neustále mění, protože je plynný. Takže nabízí velký prostor pro fantazii.

Všechny planety (koule) se ve svém prostředí potýkají s jinými vlivy, které mění jejich vzhled. Jde o různá světla, odrazy světla nebo naopak stíny od dalších těles či struktur dané planety.

Stíny mohou planetu zakrývat alespoň z části a tím se z našeho pohledu stává menší, větší nebo jinak tvarově odlišná než ve skutečnosti opravdu je.

Například zatmění Měsíce nastává ve chvíli, když vstoupí do stínu Země. Pokud ve stínu není celý, jde o takzvané částečné zatmění. Ale pokud tam vstoupí celý, nastává zatmění úplné.

V mých kresbách zatmění ukazují, ale vždycky nechávám svítit alespoň pruh světla.

Takový pruh světla se objevuje například u planety Uran a nazývá se srpek. Objevuje se v něm také světle modrá barva, kterou jsem v těchto místech hojně používala.

Ve vesmíru je světle modré zbarvení způsobeno přítomností metanu v atmosféře.

Samozřejmě, že pro zachycení vesmírného prostoru nestačilo pozorovat planety. Zdroje mé inspirace jsou ještě hlouběji.

Například jasné komety přináší světlo do černočerné kosmické tmy.

Přesněji řečeno jsem se inspirovala takzvaným chvostem kolem komety, který někdy září až přes polovinu noční oblohy.

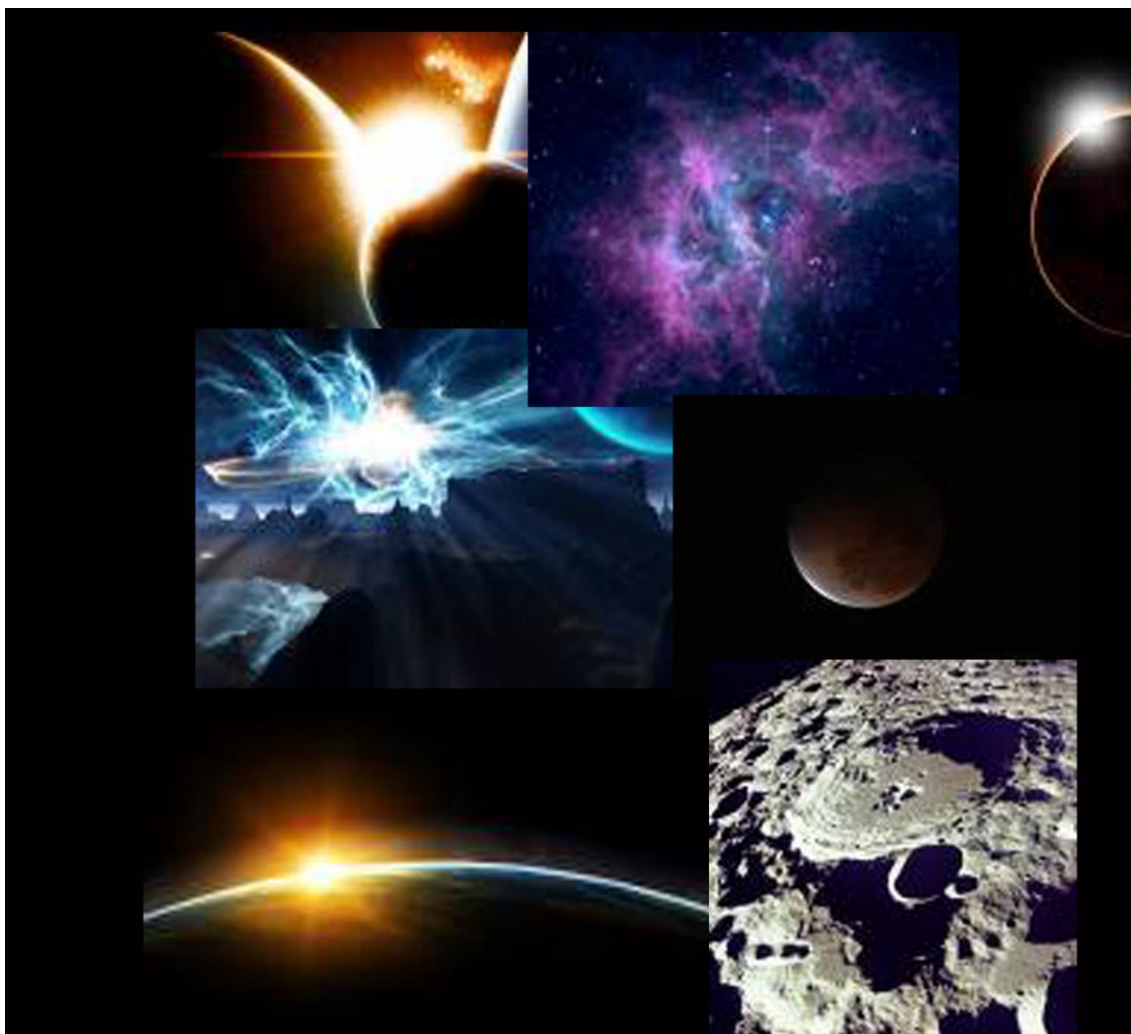
V mých návrzích sice světlá zářivá barva nedominuje, ale i tak se objevuje jako záře mezi planetami. Abych docílila kontrastu mezi velmi tmavým podkladem a světlejšími kruhy.

V obrazech se objevují i méně ohraničené kruhové útvary. Pro ty jsem našla inspiraci v mlhovinách.

Fascinující je důvod jejich vzniku ve vesmíru. Stane se to ve chvíli, kdy se jedna z miliardy hvězd rozhodne ukončit svou životní cestu. Hvězda se začne zbavovat vnější vrstvy svého těla, která vytvoří mírně zářící mlhovinu. Zbylé vrstvičky tělesa vypouští do prostoru ultrafialové záření, které dokreslí celou magickou atmosféru.

Nejenom planety a různé útvary ve vesmíru mají kruhový tvar, který se stal výchozím prvkem pro mou práci. Ale také na povrchu jednotlivých planet převládají kruhové útvary zvané krátery. Velikost takových kráterů se pohybuje od téměř neviditelných rozměrů až po stovky kilometrů.

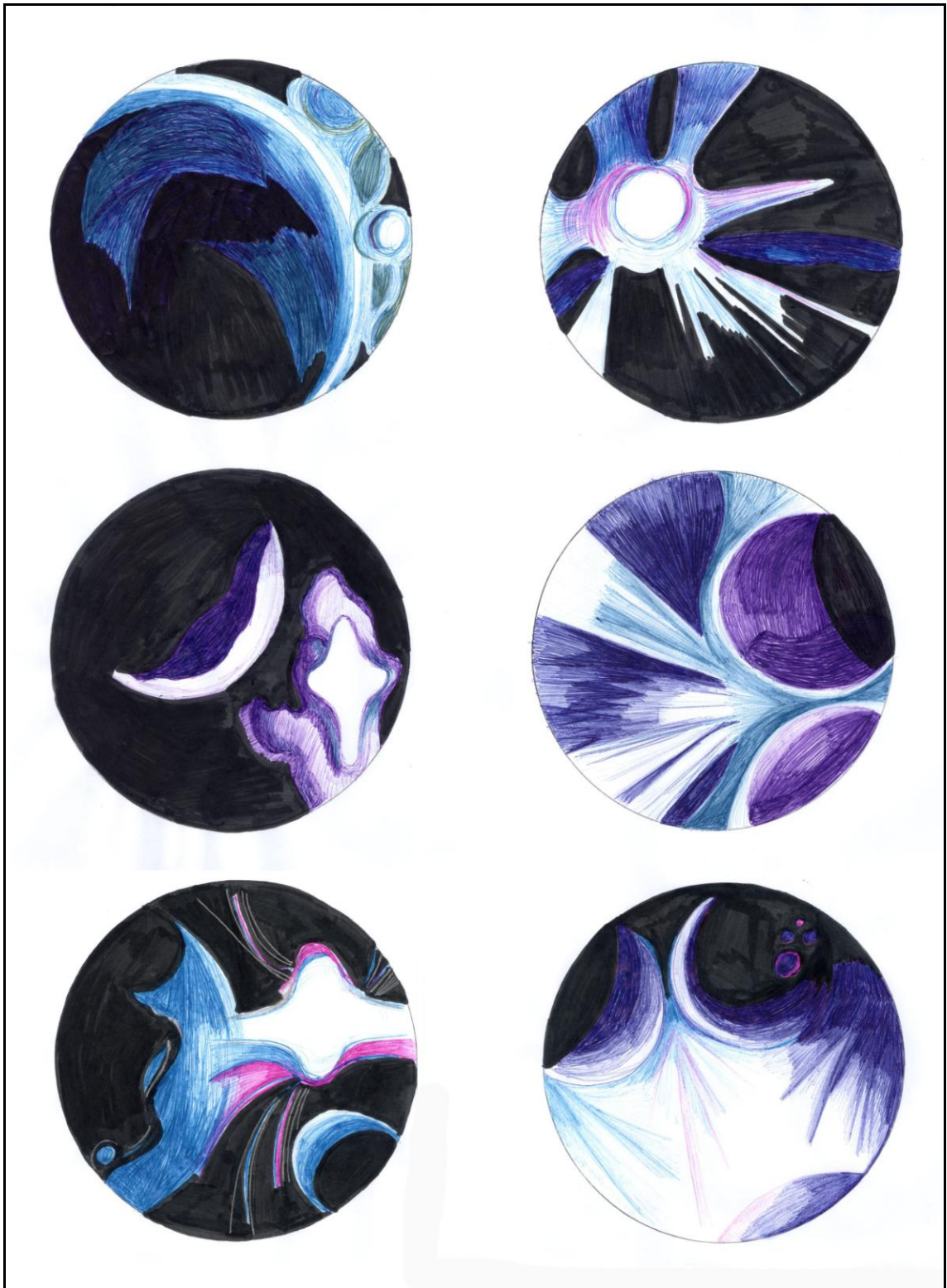
Proto ani já nelpěla na jedné velikosti a podle libosti je zvětšovala a zmenšovala.

Obr. 3

Nakonec vzniklo dvanáct kreseb vesmírného světa, které jsou zakomponovány do kruhů. Dopředu jsem totiž věděla, že z jimi potištěné látky budu stříhat kruhy s přesně promyšlenou kompozicí. Nechtěla jsem je nijak dělit.

Nakreslila jsem také návrhy pro tisk metráže, z kterých jsem poté vystříhovala různě velké tvary.

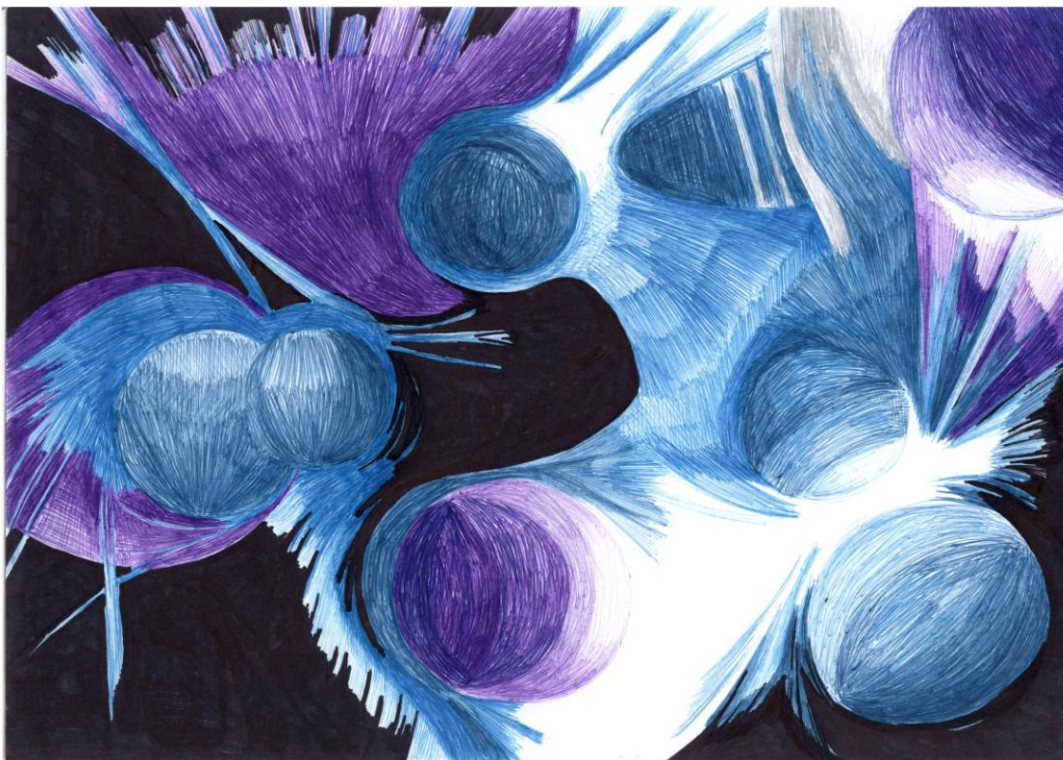

Obr. 4

Obr. 5

Obr. 6

4 TISK NA TEXTILIE

4.1 Z HISTORIE

Tisk na látky daleko předchází svým vznikem tisk na papír.

Už v roce 3000 před naším letopočtem vzniklo umění potisku látek a z té doby také pocházejí nejstarší dřevěné tiskařské bloky.

Textilní tisk začal pravděpodobně na asijském kontinentu. Obchodní cesty, které nově vznikaly, otevřela pomyslné dveře nádherným indickým textiliím do Egypta, Řecka a postupem času i do zbytku Evropy a Afriky. V Číně se během toho vyvíjely překrásné motivy na látky, poté i na papír. Později Japonsko dovedlo tuto disciplínu do dokonalosti a zrodilo se skutečné umění.

I když textilní tisk vznikl pravděpodobně v Asii, byl vývoj na textilie téměř výhradně evropskou záležitostí.

Kolem 12.století se v Evropě běžně používal přímý textilní tisk. Hlavně přístavní města v Itálii znaly textilní tisk díky obchodním stykům s Orientem i zásluhou křižáckých výprav. I další přímořské západoevropské země byly obeznámeny s touto technikou a samozřejmě předčily vnitrozemí. To byla hlavní příčina toho, že v Českých Zemích byly první zmínky o tiskařích až z počátku 17.století.

V evropských zemích nebyl tisk samostatnou disciplínou a postavení tiskařů bylo dlouhou dobu nejasné. V některých městech se řadili k barvířům a k malířům, v jiných pracovali v jednom spolku se zlatníky nebo truhláři a po vynálezu knihtisku většinou ke knihtiskařům.

Tkaniny se zpočátku potiskovaly technikou přímého tisku a tiskaři používali černou nebo červenou barvu a ručně domalovávali dalšími barvami.

Také se používaly barvy smíchané s olejem pro olejový tisk, ale ty neměly velký úspěch pro svůj nepříjemný zápach a spíše se uplatnily k dekoračním účelům v interiérech kostelů nebo se z nich zhotovovaly přehozy na rakve nebo morové šátky.

Existoval také zlatotisk. Na tkaninu se zlatý, stříbrný, či bronzový pigmentový prášek upevňoval lněným olejem, vaječným bílkem nebo mastixem pomocí forem pro ruční tisk. Nepoužívaly se pouze drahé kovy, ale také různé slitiny mědi, zinku a cínu.

Širšího využití se potiskované látky dočkaly v 15.století, kdy se textilní tisk stal samostatným oborem textilní výroby.

Ačkoliv byl v Evropě textilní tisk v plném proudu, objevoval se stále jeden problém. Barvy nebyly stálé a při dalších úpravách, jako je praní, se do sebe vpíjely a bledly. Proto se potištěné tkaniny používaly častěji jako závěsy nebo interiérový textil.

Sice se kvalitní potištěné látky dovážely z islámského světa, ale kvůli své vysoké ceně si je nemohl dovolit každý.

S řešením přišli francouzští obchodníci v 17.století, kteří v Indii získali vzorky barev a technologický postup modrotisku. Potisk byl stálý a nová technologie měla obrovský úspěch. Počet tiskařských dílen vysoce vzrostl, ale můžeme říci, že z uměleckého hlediska byli v tomto oboru nejlepší Francouzi.

Do paměti milovníků textilního tisku se na přelomu 18. a 19.století zapsal Christoph Philip Oberkampf, který je považován za zakladatele textilního tisku ve Francii. V údolí Jouy u Versailles otevřel tiskárnu. Jeho práci si oblíbil Ludvík XVI. a udělil jeho tiskárně titul Královská manufaktura. Dvakrát ji také navštívil samotný císař Napoleon. Oberkampf jako první vyzkoušel ve své dílně bělení chlórem.

Také zkonstruoval tiskací stroj s reliéfními válci a tím nahradil ruční tisk, který předtím používal ve své tiskárně.

V jeho manufaktuře se tiskly hlavně textilní tapety a dekorované nábytkové látky. Pro dezény se ve velké míře inspiroval životem tehdejší společnosti Číňanů.

Když v západoevropských zemích probíhala průmyslová revoluce, pro textilní tisk znamenala přechod od řemeslné a manufakturní výroby k tovární výrobě a kromě toho také využití nových objevů v chemii, jako bělení, upevňování barviv pomocí paření, syntetické barvy, umělá vlákna a podobně.

V tiskárnách se i nadále používal ruční tisk, ale zabývali se i konstrukcemi válcového tiskacího stroje. Za vynálezce je považován už zmíněný Ch.P.Oberkampf.

Svou roli sehrál také deskový tiskací stroj – perotina, která tiskla úzkými formami přes celou šíři tkaniny. A také se objevil tisk lisem na formy.

Po roce 1930 byl v tiskárnách zaváděn filmový tisk.

Ve 20. století se rozběhl čas sítotisku a digitálního tisku, kdy si můžeme nechat potisknout naprosto cokoliv. Potisky se používají jako čistě dekorativní, ale také pro propagační účely nebo jím můžeme vyjádřit svůj názor na různé světové situace. Druhy potisků dokážeme zařadit do různých období. Jako například geometrické tvary, které jsou spojené s počátkem 60.let, organické vzory zase vládly letům sedmdesátým a neonové barvy dominovaly diskotékám v 80. letech.

I celosvětově známá luxusní značka Ed Hardy postavila svou slávu na potiskování konfekce. Stejně tak britská designérka Vivien Westwoodová.

Myslím si, že by jsme jen stěží našli na planetě nějakou i minimálně civilizovanou zemi, kde své textilie nezdobí pomocí tisku. A módní svět si bez potisku také představit nedokážu.

Pro realizaci svých návrhů jsem si, ze všech druhů textilního tisku, vybrala tisk přenosem. Je založený na tom, že se celý vzor přenáší z papírové podložky na textilií.

Nejrozšířenější je **sublimační tisk**.

4.2 O SUBLIMACI

Sublimační tisk patří mezi nejmodernější technologie potisku textilních materiálů. Tato technologie se řadu let používala převážně pro tisk velkometrážního textilu.

S příchodem digitálního tisku se tato metoda uplatnila i v tisku na kusový textil. Jako jsou hokejové, fotbalové a cyklistické dresy, vlajky, reklamní drobné předměty nebo třeba podložky pod počítačovou myš, puzzle a mnohé další.

Lze tisknout téměř na všechno. Jediné omezení se objeví při výběru materiálu. Sublimační tisk můžeme realizovat pouze na 100% polyester nebo povrchově upravené předměty. Samozřejmě, že je možné tisknout třeba na bavlnu, ale potisk by po několika málo vypráních zmizel.

Tento druh tisku má ale i velké množství předností. Mezi ně patří například záruka brilantních barev, které obarví materiál do hloubky a celý potisk se stane imunním proti oděru. Barvy, které se využívají k sublimaci jsou vysoce pigmentové pasty a transparentní báze. Lze tisknout i složité grafické vzory, kterých by šlo těžko docílit běžným textilním tiskem.

Textil se následně dobře udržuje. Lze jej prát bez ztráty barevnosti.

Ač je tento způsob potisku drahou záležitostí, cena je nezávislá na počtu použitých barev. Což považuji také za jednu z důležitých výhod.

Sublimační tisk se používá například v grafických a reklamních studiích. Hlavně pro svou vysokou kvalitu.

4.3 PŘÍPRAVA NA VLASTNÍ TISK

Všechny návrhy na tisk jsem kreslila barevnými propiskami na papír. Abych mohla použít pro jejich realizaci sublimační tisk, musela jsem všechny návrhy naskenovat a uložit v počítači.

Poté jsem každý návrh zvlášť upravila v počítačovém programu Photoshop. Poopravila jsem ještě konečný tvar a velikost. Návrhy, které jsem už původně měla nakreslené v kruhu jsem pouze zvětšila na půlmetrové kruhy. Ostatní návrhy, z kterých se později tiskla metráž, jsem skládala vedle sebe, otáčela a vytvářela další kompozice.

Ve firmě Simi, kde se sublimačním tiskem zabývají, jsem odevzdala všechny návrhy ve formátu psd.

Návrhy na tisk byly poté převedeny do jejich osobního tiskového programu Colour Rip.

4.4 VÝROBNÍ PROCES

V první řadě byly návrhy převedeny na sublimační papír.

Velkoplošná tiskárna je vybavena speciální fólií s nanesenými třemi nebo čtyřmi barvami a to azurovou, purpurovou, žlutou a černou. Za fólií se pohybuje zahřívací lišta, která v daný okamžik provede ohřev inkoustu. Zahřátý inkoust je v plynném skupenství směřován na speciální vrstvu papíru. Která je vyrobena tak, aby absorbovala barvu pouze povrchově a při přetisku na materiál jí dovolila se odpařit. Sublimační papír projde tiskárnou čtyřikrát a při každém průchodu se nanese jedna barva.

Ze sublimačního papíru se poté vzor přetiskne na materiál.

Pro fázi samotného sublimačního tisku se využívá speciální stroj. Jde o aplikátor transferů. Je to tepelný lis, který aplikuje sublimační barvu při nastavení určité teploty, tlaku a času.

Kombinace těchto tří vlivů převede barvu z pevné formy na plyn aniž by se stala tekutou. Vysoká teplota ve stejný čas otevře strukturu polyesteru a umožní vstoupit barvivu. Přesněji se odloučí části pigmentu a sloučí se s molekulami polyesteru. Když se následně teplota sníží, struktura vlákna se zase uzavře a plyn opět ztuhne. V této chvíli se stává součástí polyesteru. Z těchto důvodů se sublimace nepoužívá na materiály jako je 100% bavlna. Přírodní vlákna nemají žádné struktury k otevření.

Barvy, které pronikly povrchem materiálu potiskly předmět trvalým a plně barevným obrazem, který je stálý a nelze ho poničit.

Výborné kvality tisku se dosáhne tím, že různé barvy sublimují do stejného místa a přímo na sobě se míchají. Intenzita barev je tedy tvořena množstvím vypařeného inkoustu.

Potisk se nemusel fixovat, protože stálost barev je velmi kvalitní.

Tisk na kruhy jsem měla přesně promyšlený. Neměla jsem zájem o potištěnou látku pouze v metráži, abych z nich následně vystříhovala ledabylé kruhy. Každý kruh, který se vytiskl má přesnou kompozici, která znázorňuje už zmiňované vztahy mezi planetami, ukazuje prostupující světlo a naopak stíny, které některé planety přímo pohlcují. Zbytek látky potištěný v metráži jsem použila na oděvy, které jsem danou látkou podšívala. A ani zde jsem nezapomněla na stejný princip práce, která byla do detailu promyšlená a nic nebylo ponecháno náhodě.

Výsledný efekt, který jsem od zvoleného druhu tisku očekávala, se dostavil. Chtěla jsem, aby potisky působily autenticky. Tak jak jsem je nakreslila. Aby všechny linky a tahy propiskou byly zachovány.

Protože mi stínování pomocí propisky zabralo více času, chtěla jsem ,aby bylo v tisku patrné a neslilo se do jednoho tónu. Po zkušenosti vím, že by se to u sublimačního tisku ani stát nemohlo.

5 KOLEKCE ODĚVŮ

Historie módy je pravděpodobně stejně stará jako historie oděvu samotného.

Od chvíle kdy člověk pochopil jeho funkčnost a to ochranu před chladem a větrem, nebyla potom dlouhá cesta k tomu, aby se zamyslel i nad jeho estetickou stránkou.

Chápala jsem módu jako reakci na vnější vlivy a kulturní formy, jako je malířství.

Proto je v každém modelu aplikován potisk, který vycházel z kompozičně promyšlené kresby.

Chtěla jsem v mých oděvech docílit toho, aby nebyly pouze funkčním oblečením, ale aby se staly uměleckým výtvozem. A aby na diváka působily jako objekty estetického cítění přesně tak jako například nějaký obraz.

Od počátku, kdy jsem začala tvořit návrhy na oděv, jsem vycházela z kruhu, půlkruhu a koule.

Nejdřív jsem se snažila o jednoduchou formu, v které bude patrný můj záměr.

První mé nápady směřovaly k tomu, aby se kruh vsítý do šatů otevíral do stran a tak vytvořil celou škálu kruhů nebo půlkruhů různých velikostí a zároveň odhalil něco tajemného, co se v něm skrývá. Tím velkým tajemem je tisk inspirovaný vesmírem a space artem především.

V dalších modelech jsou potištěné kruhy či půlkruhy na první pohled patrné. Od spodní části těla, od pasu směřují vzhůru blíž k hlavě. Až ji nakonec celou obklopí a pomyslně se točí kolem ní.

Vzpomněla jsem si totiž na jednu z charakteristik planet. Na pohyb. Planety se vzdalují a přibližují od ostatních planet. Proto chápu hlavu jako centrální kouli, ke které se ostatní koule přibližují a následně vzdalují.

Další oděvy směřují od hlavy směrem dolů. Opět se určitým způsobem rozevírají, ale tentokrát poodhalují potištěnou látku, která je střižená do pásů a vyplněná tak, aby připomínala půlkruhy. Ty rotují kolem ramen, poté se přesouvají zpátky do oblasti pasu a končí ještě o něco níž.

Co se týká střihů oděvů bez aplikace, tak jde o kratší šaty, které sahají těsně pod zadek. Střihy jsou upraveny tak, aby působily proporčně zajímavě. Modely jsou v několika případech hodně rozšířené ve spodní i horní části. U jiných se objevuje jen nepatrný náznak něčeho nevšedního.

U některých oděvů jsem použila dlouhé rukávy, které zakrývají celé ruce. Některé šaty se obejdou úplně bez rukávů a s některými jsem si pohrála tak, aby vytvořily dojem silné a nezníčitelné postavy, která se ve vesmíru neztratí. Pojítkem všech jsou více či méně pozvednutá ramena.

Všechny šaty mají v návrzích různě velké stojáky. V jednom případě pouze obepínají krk, u dalších oděvů se rozšiřují a zasahují do velké části obličeje až těsně pod oči.

Vesmírná tělesa ve mně vyvolávají dojem povznesenosti a měkké nadýchanosti. Z toho důvodu jsem se rozhodla, že každé šaty budou vyplněny vatelínem, aby i ony působily měkce. Stejně tak i kruhy s potisky.

Protože se jedná o téma vesmír, je v celé kolekci použita černá tkanina s povrchovou úpravou, která je lehká, ale zároveň pevná a dobře drží požadovaný tvar.

Je to 100% polyester s plátňovou vazbou. Velice dobře vystihuje atmosféru v kosmu.

Materiál je černý, což je podstata celého vesmíru a mé kolekce. Jeho lesklý povrch, jakoby odrážel paprsky světla deroucí se ven zpoza planet.

I tiskem zdobený materiál je 100% PES. I když se jedná o syntetický materiál, je na dotek velmi příjemný a působí hebké. Má matný povrch, takže ve spojení s lesklou tkaninou vytváří příjemný kontrast. Kterého jsem docílila také tím, že jsem prolnula velmi pestré barvy s černou plochou.

Materiál s firemním názvem Astonka jsem pořídila v moravskotřebovském závodě Hedva, který se přímo zabývá výrobou těchto povrchově upravených materiálů.

Firma je považovaná za hedvábnickou výrobu, jejíž historie sahá až do 15. století.

Její čtyři závody v Moravské Třebové, Rýmařově a Šumperku se zaměřují na výrobu širokého textilního sortimentu. V současné době je výroba soustředěna do dvou tkalcoven. V prvním závodě Moravské Třebové vyrábí hladké listové zboží. Výrobou žakárských tkanin a kravat se zabývají v Rýmařově a šumperský závod je orientovaný na nitě a příze. V druhé fabrice v Moravské Třebové se poté výrobky dále zušlechťují. Tak také vznikl mnou použitý materiál, který má speciální povrchovou úpravu.

5.1 POLYESTER

První vlákno ze syntetického polyesteru známe už od roku 1941. Od té doby až do současnosti si vybudovalo pozici druhého nejrozšířenějšího vlákna na světě.

I když tento druh materiálu velmi úspěšně vyrábí i české firmy, jako je například Hedva, tak největšími producenty jsou v současnosti Čína a Indie.

Polyesterová vlákna mají takové vlastnosti, pro které se mohou využít ve všech textilních výrobcích.

Ke kladným vlastnostem těchto vláken patří vysoká odolnost na světle, je odolný také vůči povětrnosti a biologickým poškozením plísněmi. To je důležité například u záclon. Vyznačují se také pružností a tvarovou stabilitou. Jsou to velmi trvanlivá vlákna.

Polyesterové materiály drží dobře zafixované záhyby, které se velmi těžko odžehlují. Větší tuhost a menší splývavost materiálu je v mém případě výhodou.

Problémy při šití vyvolává vysoká klouzavost tkanin a nepříjemné řasení materiálu. Zaznamenala jsem také sníženou možnost látku snadno tvarovat, takže jsem musela využívat větší množství zásevků a dělené části, abych docílila požadovaného tvaru.

Nevýhodou oděvů z polyesteru je to, že se rychleji ušpiní. Je to vlivem elektrostatického náboje, který přitahuje prach a špínu.

Udržovatelnost je ale velmi jednoduchá. Lze ho snadno umýt a velmi rychle schne.

Mastné skvrny a různé nečistoty se mohou odstraňovat pomocí benzínu nebo perchloretylenu.

Výrobky z polyesterových vláken se smějí žehlit. Teplota žehličky nesmí překročit 150 °C a při použití vlhkého hadříku nevádí ani vyšší teploty. Při žehlení hrozí nebezpečí, že se vytvoří nežádoucí lesk, který nelze odstranit. U žehlení by se tedy mělo dávat pozor na teplotu, tlak a také dobu žehlení polyesterových materiálů.

Polyester je často používán v textilním průmyslu, ale má celou řadu jiných užitečných využití.

Je vyroben z polyethylenu (PET), tudíž se používá na výrobu plastových lahví. Mnoho těchto lahví je recyklováno tím způsobem, že jsou proměněny v polyesterová vlákna.

Ta kromě toho, že se efektivně využijí, tak také nezatěžují místa na skládkách a mimo ně.

Oblečení z polyesterových vláken je kluzké a lesklé.

U některých druhů PES vláken lze dosáhnout toho, že se velmi podobají přírodním vláknům. I ve firmě Simi, kde jsem realizovala tisk na 100% polyesterový materiál, jsem se mohla seznámit s různými druhy syntetických materiálů a některé byly opravdu velmi příjemné na omak a připomínaly dokonce bavlněné materiály.

Tyto materiály ovšem mohou způsobit podráždění pokožky u některých citlivějších nositelů.

Polyesterová vlákna používaná na výrobu oblečení můžou být pletená nebo tkaná.

5.2 CHARAKTERISTIKA A TECHNICKÝ POPIS MODELŮ

1. Model :

Oděv je inspirovaný vesmírnými tělesy. Především jejich kruhovým tvarem, který se stal ústředním prvkem celého modelu. Stejně tak jako se planety vzájemně překrývají a odkrývají, tak i v mém oděvu musí člověk listovat, aby odkryl barevné planety a vztahy mezi nimi.

Mírně rozšířené šaty s princesovým švem v PD i ZD.

Vrchní část modelu tvoří sedlo s průstřihem nad prsy. Je střižené vcelku s krátkými motýlkovými rukávky. Na ZD sedla jsou náramenicové záševky. Do průkrčníku je všitý 7 centimetrů vysoký stoják. Celé sedlo je vyplněné vatelínem.

Do bočních švů a průstřihů jsou všité kruhy. Na jeden bok jsou použité kruhy z potištěného polyesteru. Druhý bok tvoří kruhy z černé lesklé tkaniny.

V ZD modelu je všité šatové kryté zdrhovadlo.

Model je celý podšitý černou polyesterovou podšívkou.

Obr. 7

2. Model :

Tento model měl připomenout sílu a energii, která hýří vesmírem. Důraz je proto kladen na zvětšení ramen, aby postava působila silným a energickým dojmem. A k tomu všemu opět ukazuje barevnost vesmíru.

Pro tento model jsem použila stříhovou předlohu jako pro první model.

Jsou to mírně rozšířené šaty s princesovým průstřihem. Na PD i ZD sedla jsou našité kruhy zdobené potiskem. Délka je vytvarovaná do mírného oblouku.

Sedlo je opět střížené vcelku s protáhlými rameny do špice a s vyvýšenou náramenicí. Proto vrchní okraj šatů sahá do úrovně očí. V každém ramenu jsou vloženy vycpávky. Část průramku je zapravena šikmým proužkem, stejně tak i průkrčník. Celé sedlo je vyplněné vatelínem.

V bočním švu je všité zdrhovadlo.

Celý model je vypořádávkovaný vrchovým materiálem.

Obr. 8

3. Model :

Třetí oděv je inspirovaný typickou vlastností všech planet ve vesmíru a tou je pohyb. Tělo je chápáno jako střed vesmíru, kolem kterého se ostatní planety točí a vzájemně se překrývají. Člověk musí opět odkrývat jednotlivé planety, aby mohl spatřit krásný barevný svět.

Rovné šaty prostřižené v úrovni pasu do půlkruhu.

Délka je vytvarovaná do zrcadlově obráceného půlkruhu.

PD i ZD je rozčleněn průstřihy.

Vrchní část oděvu je střižená vcelku do většího stojáku, který sahá do úrovně očí a je vytvarovaný do půlkruhu. Jsou zde průstřihy, do kterých jsou všité barevné kruhy, které jsou všechny vyplněné vatelínem.

Klasické průramky jsou zapravené šikmým proužkem do paspulky.

Šatové kryté zdrhovadlo všité v bočním švu.

Celý oděv je vyplněný vatelínem a podšitý polyesterovou podšívkou.

Obr. 9

4. Model :

Stěžejním prvkem modelu je opět kruhový tvar, který je přesunutý o něco výš a obklopuje celou vrchní část těla. Není rozdělený na jednotlivé kruhy (planety) jako u prvních tří modelů, ale tvoří ho jeden kruhový tvar. Barevnost je poněkud skrytá ve vnitřní části oděvu a střídají se v ní různé velikosti kruhových těles. Protože ve vesmíru se pohybují jak malé tak i velké planety.

Krátké šaty rovného střihu rozčleněné princesovým a středovým švem na PD i ZD.

Od pasu se vrchní část oděvu rozšiřuje do kruhového tvaru. PD poodhaluje ramena, ZD sahá mírně nad hlavu.

Jako podšívku v ZD horní části oděvu je použitý potištěný polyester, který je tvarovaný do půlkruhů. Jednotlivé díly jsou sešité a vyplněné vatelínem.

PD horní části oděvu je podšitý vrchovým materiálem a rovněž tvarovaný a vyplněný vatelínem.

Ve spodní části modelu je použita klasická černá podšívka.

V bočním díle je všité kryté šatové zdrhovadlo.

Obr. 10

5. Model :

U pátého modelu je inspirace planetami patrná na první pohled. Kruhové tvarosloví není skryto, ale naopak je vystaveno na odív. Barevné nadýchané půlkruhy nám nabízejí pohled na vesmírný svět, který opakuje základní charakteristiky vesmíru. Malé i velké planety se opět doplňují, stejně jako jejich příjemná barevnost.

Krátké šaty s všitým kruhem na PD i ZD v pasové oblasti.

Horní část modelu se skládá ze sedla s kruhovým průstřihem nad prsy a dotváří ho raglánový typ rukávů. Pro zvednutí ramen jsou použité vycpávky.

Spodní část modelu tvoří dva kruhy v PD i ZD, které jsou rozčleněny na pásy z potištěného materiálu a vyplněné vatelínem.

Délka šatů je všitá do pásu střiženého do tvaru spodního okraje šatů.

Celý model je podšitý polyesterovou podšívkou. V ZD je všité zdrhovadlo.

Obr. 11

6. Model :

Kruhový tvar posledního modelu je záměrně směřován do nejnižší polohy oděvu, aby byla dodržena posloupnost mé prvotní myšlenky, že hlava je chápána jako hlavní planeta, ke které se ostatní koule přibližují a následně vzdalují.

Některé divy vesmíru nejsou na první pohled viditelné, ale při delším pozorování se nám odhalují. Stejně je to i s tímto modelem.

Šaty s kruhovou sukní.

Horní část modelu tvoří sedlo s průstřihem nad prsy. Prustřih je protažen a v lince vytváří hodně rozšířenou náramenici ve tvaru půlkruhu. Model má vyvýšený, rozšířený stoják, který se může rozepnout, protože v PD je všité zdrhovadlo.

Spodní část oděvu tvoří kruhová sukně, která je na PD značně zkrácená a je ve tvaru půlkruhu. ZD sukně je podšitý potištěným polyesterem, který je vytvarovaný do půlkruhů a vyplněný vatelínem. Zbylé části modelu jsou podšité vrchovým materiálem.

Obr. 12

6 ZÁVĚR

Hlavní myšlenka, kterou jsem chtěla zpracovat, je podívat se na oděvní tvorbu z pohledu umělce. Nemyslet chvíli na funkčnost a nositelnost vytvořených modelů, protože upřímně řečeno mé modely nejsou extra pohodlné. Ale zkusit vytvořit něco, co se stane nositelem originality a neopakovatelnosti.

K tomu jsem chtěla dojít pomocí výběru nevšedního materiálu., který se častěji používá na výrobu jiných věcí, než je právě oděv. Zvolení materiálu byl jen počátek mé cesty.

Dál jsem hledala možnosti, jak vyjádřit subjektivní pocity z kreativity vesmíru. Dalo by se říci, že mám k této části naší přírody vybudovaný přirozený respekt, a proto jsem nakonec zachovala autentickou barevnost i tvarosloví celé vesmírné říše, které se staly hlavním motivem mé práce.

Originality jsem, doufám, docílila zvoleným způsobem kresby. I s výsledkem digitálního tisku jsem velmi spokojená, protože zanechal a zároveň vystihl můj rukopis, který nebyl nijak změněn.

Nakonec mohu tedy říci, že jsem udělal dobře, když jsem se rozhodla postavit svou tvořivost proti takovému umělci, jakým je vesmír. Jeho nadšení pro hru s barevností

A tvaroslovím mě totiž strhl a otevřel mi další způsob, jak vyjádřit své pocity z načerpané inspirace.

SEZNAM VYOBRAZENÍ

Obr. 1 : Fotografie Chesleyho Bonestella	10
Obr. 2 : Koláž z obrazů Lud'ka Peška	15
Obr. 3 : Koláž z fotek vesmíru	18
Obr. 4 – 6 : Návrhy pro tisk	19
Obr. 7 – 12. : Návrhy jednotlivých modelů	32

POUŽITÁ LITERATURA

Moore, P.: Hvězdy a planety: encyklopedický průvodce. Praha: Slovart, 2001. ISBN 80-7209-309-6. 256 stran.

Nechuta, V.: Výkladový astronomický slovník. Brno: JOTA, 1996. ISBN 80-85617-99-4. 256 stran.

Hawking, W.S.: Ilustrovaná teorie všeho. Praha: ARGO, 2004. ISBN 80-7203-575-4

Hawking, W.S.: Stručná historie času: od velkého třesku k černým díram. Praha: Mladá fronta, 1997. ISBN 80-204-0169-5. 186 stran.

Carroll, M.: Space art: Jak kreslit a malovat planety, Měsíc a krajiny cizích světů. Crown Publishing Group, 2007. ISBN 08-2304-8764. 144 stran.

Miller, R.; Durant III., F.C.: The Art of Chesley Bonestell. Paper Tiger, 2001. ISBN 18-5585-8848. 256 stran.

Sadil, J.,Pešek, L.: Planeta Země: Dějiny naší planety od jejího vzniku po dnešek. Praha: Artia, 1970. 192 stran.

Kybalová, L.;Herbenová, O.;Lamarová,M.: Obrazová encyklopedie módy. Praha: Artia, 1973. 623 stran.

Piller, B.;Levinský, O.: Malá encyklopedie textilních materiálů. Praha: SNTL, 1982. 221 stran.

Skarlantová, J.: Od krinolíny k džínům. Praha: ROH, 1979.

Kybalová, L.: Dějiny odívání: Starověk. Praha: Lidové noviny, 1998. ISBN 80-7106-5. 220 stran.

Pajgrt, O.;Reichstädter, B.: Polyesterová vlákna, jejich vlastnosti a textilní zpracování. Praha: Nakladatelství technické literatury, 1973. ISBN 04-818-73

Staněk, J.: Textilní zbožíznalství: Vláknenné suroviny, příze a nitě. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2002

Stadler, M.: Dějiny textilního tisku: Věci a lidé. Praha, 1951

Mikeš,J. : Technologie textilního tisku. Praha: Nakladatelství technické literatury, 1976

http://www.artmuseum.cz/smer-list.php?smer_id=131

[http://www.wikipedia.org/wiki/Chesley Bonestell](http://www.wikipedia.org/wiki/Chesley_Bonestell)

<http://dalekohled.vsb.cz/ludek-pesek>

<http://www.galeriekrause.ch/pesek-ludek.htm>

<http://xp.xf.cz/download/Tiskarny.pdf>

<http://studium.oapion.cz/ict/hw/tiskarny.htm>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Potiskov%C3%AD_textili%C3%AD

http://copsu.cz/mikrop/didakticka_pomucka/ict/tiskarny.html.

<http://www.simi.cz/index.php?sec=sublimacni-tisk>

<http://www.dexpoint.cz/o-sublimaci.html>.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Polyesterov%C3%A1_v%C3%A1Kna

7 PŘÍLOHY

7.1 VZORKY

Vzorek č. 1: Ukázka potištěného materiálu

Vzorek č. 2: Ukázka vrchového materiálu

7.2 FOTODOKUMENTACE

